

Vec C-454/20

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

23. september 2020

Vnútroštátny súd:

Rajonen sąd Lukovit

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

23. september 2020

Žalobca:

Rajonna prokuratura Lukovit

Obžalovaný v trestnom konaní:

AZ

Predmet konania vo veci samej

Trestné konanie začaté na základe obžaloby Rajonna prokuratura Lukovit (Okresná prokuratúra Lukovit, Bulharsko), ktorá navrhuje, aby bol obžalovaný AZ uznaný vinným zo spáchania prečinu podľa článku 345 ods. 2 Nakazatelen Kodeks (trestný zákonník; ďalej len „NK“), ktorý spáchal tým, že v rozpore s ustanoveniami článku 140 ods. 1 a ods. 2 Zakon za dviženieto po patišтата (zákon o premávke na pozemných komunikáciách; ďalej len „ZDP“) a Naredba N.° I-45 ot 24.03.2000 za registrirane, otčet, spirane ot dviženie i puskane v dviženie, vremenno otnemane, prekratjavane i vazctanovjavane na registracijata na motornite prevozi sredstva i remarketa, tegleni ot tyach i reda za predoctavjane na dani za registrirane patni prevozni sredstva (vyhláška č. I-45 z 24. marca 2000 o registrácii, prihlasovaní, odhlasovaní a uvedení do prevádzky, pozastavení, ukončení a obnovení registrácie motorových vozidiel a nimi ťahaných prípojných vozidiel a o konaní o poskytnutí údajov o registrovaných vozidlách; ďalej len „vyhláška č. I-45“) viedol motorové vozidlo, ktoré nebolo riadne registrované, a aby bol obžalovaný následne na základe článku 78a ods. 1 NK oslobodený od trestnoprávnej zodpovednosti a bola mu uložená správna sankcia.

Predmet a právny základ prejudiciálneho konania

Článok 267 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej Únie

Prejudiciálne otázky

1. Bráni zásada zákonnosti trestných činov a trestov vnútroštátnej právnej úprave, ktorá pre jeden a ten istý skutok, a to vedenie motorového vozidla, ktoré nebolo riadne registrované, stanovuje súčasne administratívno-právnu a trestnoprávnu zodpovednosť, bez toho, aby existovali kritériá, ktoré by umožňovali objektívnu klasifikáciu spoločenskej nebezpečnosti?
2. Pre prípad, že odpoveď Súdneho dvora Európskej únie na prvú otázku bude záporná: Aké právomoci má vnútroštátny súd na to, aby zabezpečil účinné uplatňovanie právnych zásad Európskej únie?
3. Predstavuje procesnoprávna možnosť súdu oslobodiť osobu obžalovanú zo spáchania trestného činu, ak jej uloží správnu sankciu, dostatočnú záruku proti svojvoľnému uplatňovaniu zákona?
4. Je potrestanie odňatím slobody v trvaní až jedného roka za trestný čin vedenia motorového vozidla, ktoré nie je riadne registrované, primerané v zmysle článku 49 ods. 3 Charty základných práv Európskej únie?

Právne predpisy a judikatúra Európskej únie

Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, článok 5 ods. 1

Zmluva o Európskej únii, článok 6 ods. 3

Zmluva o fungovaní Európskej únie, článok 90 a článok 91 ods. 1 písm. c)

Charta základných práv Európskej únie, článok 49

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/45/EÚ z 3. apríla 2014 o pravidelnej kontrole technického stavu motorových vozidiel a ich prípojných vozidiel a o zrušení smernice 2009/40/ES (Ú. v. EÚ L 127, 2014, s. 51; ďalej len „smernica 2014/45“)

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/46/EÚ z 3. apríla 2014 o zmene smernice Rady 1999/37/ES o registračných dokumentoch pre vozidlá (Ú. v. EÚ L 127, 2014, s. 129; ďalej len „smernica 2014/46“)

Rozsudok z 3. mája 2007, *Advocaten voor de Wereld* (C-303/05, EU:C:2007:261, body 49 a 50)

Rozsudok z 12. februára 2019, *TC* (C- 492/18 PPU, EU:C:2019:108, body 59 a 60)

Vnútroštátne právne predpisy

NK, **článok 345 ods. 2**, v ktorom je vymedzená skutková podstata dopravného trestného činu a podľa ktorého sa trest podľa odseku 1 (trest odňatia slobody v trvaní až jedného roka alebo peňažný trest od 500 do 1000 leva) uloží aj tomu, kto vedie motorové vozidlo, ktoré nie je riadne registrované, ako aj **článok 78a**, v ktorom sú formulované predpoklady, za ktorých môže súd obžalovanú plnoletú osobu oslobodiť od trestnoprávnej zodpovednosti a uložiť jej správnu sankciu

Nakazatelen-procesualen kodeks (trestný poriadok): **článok 301 ods. 1** týkajúci sa otázok, ktoré posudzuje súd a rozhoduje o nich v rámci vydávania rozsudku, ako aj **článok 301 ods. 4** a **článok 305 ods. 6** týkajúce sa uloženia správnej sankcie

ZDP, **článok 140 ods. 1**, podľa ktorého smú po verejne prístupných cestách premávať iba motorové vozidlá, ktoré sú registrované a na ktorých sú na miestach na to určených osadené poznávacie značky s registračným číslom, a **ods. 2**, podľa ktorého predpoklady a registračné konanie stanoví vyhláška ministra vnútra, ako aj **článok 175 ods. 3**, ktorý stanovuje, že vodič, ktorý vedie motorové vozidlo, ktoré nie je riadne registrované, alebo je registrované, ale nie sú na ňom osadené poznávacie značky s registračným číslom, sa potresce odňatím práva viesť motorové vozidlo na 6 až 12 mesiacov, ako aj správnu sankciu

Vyhláška č. I-45, **článok 1 ods. 1**, ktorý stanovuje, že táto vyhláška upravuje predpoklady registrácie motorových vozidiel a registračné konanie týkajúce sa motorových vozidiel, ktoré sú vo vlastníctve bulharských fyzických a právnických osôb, a **ods. 2**, ktorý stanovuje, že táto vyhláška sa priamo vzťahuje aj na občanov Únie a ich rodinných príslušníkov

Krátke zhrnutie skutkového stavu a konania

- 1 Dňa 29. mája 2020 bol obžalovaný AZ zastavený pri policajnej kontrole, keď viedol motocykel, ktorý nemal poznávacie značky. Po preverke v systéme ministerstva vnútra bolo zistené, že obžalovaný nemal oprávnenie viesť motorové vozidlo a vedený motocykel nebol registrovaný v databáze ministerstva vnútra „Kontrola automobilovej dopravy“.
- 2 Voči AZ boli vydané dve rozhodnutia o zistení priestupku, jedno z nich vo vzťahu k tomu, že viedol motocykel bez toho, aby tento motocykel bol riadne registrovaný, a bez toho, aby bol vybavený poznávacími značkami, čo predstavuje porušenie článku 140 ods. 1 ZDP.
- 3 Taktiež bolo voči nemu začaté aj zrýchlené trestné konanie pre prečin podľa článku 345 ods. 2 NK.

Hlavné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 4 Obhajca obžalovaného zastáva názor, že spáchaný skutok predstavuje priestupok a vzhľadom na sociálnu prognózu obžalovaného, ako aj na okolnosť, že ešte nebol súdne trestaný, nie je tento skutok trestným činom.
- 5 Obžaloba, ktorou bolo trestné konanie začaté, neobsahuje výslovný názor prokurátora o tom, že v tomto prípade dosahuje spáchaný skutok taký stupeň spoločenskej nebezpečnosti, ktorý tento skutok kvalifikuje ako trestný čin a nie ako priestupok.

Krátke odôvodnenie prejudiciálneho konania

- 6 Podľa odôvodnení smernice 2014/45 a smernice 2014/46 je právna úprava registrácie vozidiel a overovania bezpečnosti premávky súčasťou opatrení Európskej únie, ktoré majú zabezpečiť, že vozidlá budú počas ich prevádzky udržiavané v bezpečnom stave, ako aj to, že platnosť povolenia na používanie vozidla môže byť pozastavená, ak vozidlo bezprostredne ohrozuje bezpečnosť cestnej premávky.
- 7 Prvé prihlásenie vozidla zabezpečí, že správny orgán udelil povolenie na uvedenie vozidla do prevádzky v cestnej premávke. Platnosť tohto povolenia možno pozastaviť, ak technický stav vozidla predstavuje riziko pre cestnú premávku.

- 8 Bulharská republika tieto ustanovenia prebrala prostredníctvom ZDP a vyhlášky I-45. Oba tieto právne akty upravujú podrobné podmienky prvého prihlásenia, vyradenia z evidencie, pozastavenia a zrušenia registrácie vozidla z úradnej moci.
- 9 Vnútroštátne právo stanovuje sankcie pre prípad porušenia preberacích ustanovení. Pre skutok „vedenia motorového vozidla, ktoré nie je riadne registrované, na verejných komunikáciách“ sú stanovené dva druhy zodpovednosti, administratívnoprávna a trestnoprávna.
- 10 Objektívne znaky skutkovej podstaty skutkovej podstaty priestupku podľa článku 175 ods. 3 ZDP a trestného činu podľa článku 345 ods. 2 NK, sú úplne zhodné.
- 11 Vnútroštátne právo nestanovuje, ktoré sú objektívne kritériá, ktoré sa majú aplikovať na určenie stupňa spoločenskej nebezpečnosti, teda stupňa, na ktorého základe sa konkrétny skutok kvalifikuje ako priestupok alebo ako trestný čin. Nie sú zohľadnené ani rozličné prípady, keď treba vyvodiť záver, že vozidlo nie je riadne registrované – a to neexistencia prvého prihlásenia, registrácia zrušená z úradnej moci, registrácia pozastavená pre technické vady, uplynutie predbežnej registrácie atď.
- 12 Nedostatok jasnosti o tom, ktoré okolnosti zvyšujú spoločenskú nebezpečnosť v takom rozsahu, že skutok sa nepovažuje za priestupok, ale za trestný čin, vedie k nejednotnej judikatúre. Možno rozlišovať tri kategórie súdnych rozhodnutí: 1. také, v ktorých súdy zdieľajú názor prokuratúry; 2. také, v ktorých súdy obžalovaných oslobodia spod obžaloby za skutok, ktorý im bol v obžalobe kladený za vinu, s tým, že nejde o trestný čin, ale o priestupok, za ktorý im bude uložená sankcia stanovená v ZDP; 3. súvisiace s odporom proti trestným rozkazom, ktorými sú osobám uložené správne sankcie za spáchanie priestupku, pričom trestné rozkazy sú vydané po zastavení trestného konania prokuratúrou.
- 13 Vzhľadom na uvedené vnútroštátne právne predpisy a vnútroštátnu judikatúru má vnútroštátny súd pochybnosti o tom, či je bulharské právo, ktoré stanovuje trestnú zodpovednosť za porušenie právnej úpravy registrácie motorových vozidiel, ktorá je súčasťou spoločnej dopravnej politiky Európskej únie, v súlade so zásadou zákonnosti trestných činov a trestov, ako aj s požiadavkou primeranosti.
- 14 V rozsudku z 3. mája 2007, *Advocaten voor de Wereld* (C-303/05, EU:C:2007:261), Súdny dvor v bodoch 49 a 50 pripomína, že „zásada zákonnosti trestných činov a trestov (*nullum crimen, nulla poene sine lege*), ktorá tvorí súčasť všeobecných zásad práva tvoriacich základ spoločných ústavných tradícií členských štátov, je tiež zakotvená v rôznych medzinárodných zmluvách a najmä v článku 7 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky z 12. decembra 1996, X, C-74/95 a C-129/95, Zb. s. I-6609, bod 25, a z 28. júna 2005, *Dansk Rørindustri a i./Komisia*, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Zb. s. I-5425, body 215 až 219). Dôsledkom tejto zásady je to, že zákon musí jasne vymedzovať porušenia a tresty za ne. Táto podmienka je splnená, pokiaľ

právny subjekt môže zo znenia relevantného ustanovenia a v prípade potreby za pomoci výkladu, ktorý mu dávajú súdne orgány, zistiť, aké konania alebo opomenutia zakladajú jeho trestnú zodpovednosť (pozri najmä ESĽP, rozsudok Coëme a i. v Belgicko z 22. júna 2000, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí, 2000-VII, § 145)“.

- 15 Vnútroštátny súd berie do úvahy aj výklad týkajúci sa požiadaviek jasnosti a predvídateľnosti, ktoré Súdny dvor formuloval v bodoch 59 a 60 rozsudku z 12. februára 2019, TC (C- 492/18 PPU, EU:C:2019:108), tak „že cieľom záruk týkajúcich sa slobody, ako sú zakotvené tak v článku 6 Charty, ako aj v článku 5 EDĽP, je predovšetkým ochrana jednotlivca pred svojvoľnosťou. Podmienkou súladu vykonávania opatrenia spojeného s pozbavením slobody s cieľom spočívajúcim v ochrane jednotlivca pred svojvoľnosťou je tak najmä to, aby orgány pri výkone tohto opatrenia nepostupovali v zlej viere alebo zavádzajúcim spôsobom (rozsudok z 15. marca 2017, Al Chodor, C- 528/15, EU:C:2017:213, bod 39 a citovaná judikatúra). ... [Pri] ponechaní vyžiadanej osoby vo väzbe..., [čo] predstavuje vážny zásah do jej práva na slobodu, [musia byť] dodržané prísne záruky, t. j. existencie právneho základu odôvodňujúceho ponechanie vo väzbe, ktorý musí spĺňať požiadavky jasnosti, predvídateľnosti a dostupnosti, aby sa zabránilo akémukoľvek riziku svojvoľnosti, ako vyplýva z bodu 58 tohto rozsudku (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. marca 2017, Al Chodor, C- 528/15, EU:C:2017:213, bod 40 a citovanú judikatúru)“.
- 16 Vychádzajúc z toho, že jedným z trestov stanovených v článku 345 ods. 2 NK je odňatie slobody, vnútroštátny súd je toho názoru, že musia byť dodržané aj kritériá stanovené v Európskom dohovore o ľudských právach, pokiaľ ide o zákonnosť akéhokoľvek pozbavenia slobody: je ustanovené zákonom; vnútroštátne právo zodpovedá kvalitatívnym požiadavkám Dohovoru (je dostatočne identifikovateľné a určité), uplatňovanie práva je v súlade so všeobecnými zásadami Dohovoru a osoby sú chránené pred svojvoľnosťou.
- 17 V rozsudku Medvedev/Francúzsko Európsky súd pre ľudské práva podčiarkuje, že „kritérium zákonnosti vyžaduje, aby boli všetky zákony dostatočne určité na to, aby eliminovali akékoľvek nebezpečenstvo svojvoľnosti a aby občanom umožnili – prípadne po vyžiadaní odbornej rady – v primeranej miere vzhľadom na okolnosti veci predvídať dôsledky, ku ktorým môže viesť určité konanie.“